

**Doc. RNDr. Ján ČURLÍK, DrSc.
(4.8.1941)
Vzácne 80-ročné jubileum**

Výber z Curricula publikovaného v Encyklopédií Osobnosti českej a Slovenskej republiky (Britishpedia, British Publishing House Publication, 2017)

N: Ján Čurlík; doc. RNDr. DrSc. **O:** významný geochemik a pedológ; **B:** Petrovce (okr. Vranov n/Top.) 4.8.1941; **P:** Michal a Mária (nar. v USA), roľníci; **MS:** RNDr. Mária, inž. geologička; **Ch:** Anna (48), inžinierka ekonómie (dve deti), Jana (44), inžinierka - medzinár. vzťahy (dve deti); **GrA:** žiadni; **E:** Základnú školu absolvoval v Hanušovciach n/Topľou (1955), Vyššiu priemyselnú školu geologickú a banícku v Spišskej Novej Vsi (1959), Prírodovedeckú fakultu UK Bratislava, odbor geológie (1967), postgraduálne štúdium pôdnej mikromorfologie a mineralógie STIBOKA Wageningen (Holandsko) (1972/73), študijný pobyt (1 mesiac) v Pedologickom ústave V.V. Dokučajeva, Moskva (1973). V r.1974 získal titul RNDr., v r. 1976 vedeckú hodnosť kandidáta vied (CSc) na Katedre mineralógie a kryštalografie PRiFUK Bratislava, habilitácia za doc. v odbore geochemie na PRiFUK Bratislava, v r.1987 a v r. 2006 vedecká hodnosť DrSc.; **Ca:** 1959-60 technik- geológ na Pozemných stavbách n.p. Prešov, zákl. vojenská služba v r.1960-62, po skončení univerzitného štúdia pracoval vo Výskumnom ústave pôdoznaectva a výživy rastlín Bratislava (1967-1974) ako vedecký pracovník, od r.1974 na Katedre geochemie PRiFUK Bratislava, najskôr ako vedecký pracovník, neskôr ako odborný asistent a napokon od r. 1987 ako docent v odbore geochemie. V r. 1986 absolvoval jednosemestrálny prednáškový pobyt na Štátnej univerzite v Gente (Belgicko). V r. 1990 odišiel z fakulty do Výskumného ústavu pôdnej úrodnosti, kde pracoval ako vedúci vedecký pracovník, vedúci sekcie a oddelenia pôdoznaectva, od r.2001 ako vedecký pracovník na ŠGÚDŠ Bratislava. Po odchode do dôchodku (2006) sa vrátil na Katedru geochemie PRiFUK Bratislava ako vedúci projektu APVV a VEGA (2007-2011).;

WaCW: Jeho rozsiahla publikačná činnosť sa dotýka geochemie hypergénnych procesov, environmentálnej geochemie, pedológie a pedogeochemie. V zahraničí publikoval samostatne či v spoluautorstve s našimi a zahraničnými spoluautormi 40 vedeckých prác z toho 9 monografických. Napísal 10 domácich monografií, viac ako 60 vedeckých publikácií v domácich odborných časopisoch, okolo 65 článkov v rôznych zborníkoch, vypracoval viac ako 100 odborných mapových diel, množstvo záverečných správ z vedecko-výskumných projektov a populárno - vedecké publikácie. Medzi najdôležitejšie práce patria Geochemický atlas SR-Časť V- pôdy (1999), Príručka terénneho prieskumu a mapovania pôd (1997), Potenciálne toxické stopové prvky a ich distribúcia v pôdach Slovenska (2011).

Bol koordinátorom a riešiteľom rôznych vedeckých projektov na národnej aj medzinárodnej úrovni. Zúčastnil sa na riešení 8 významných medzinárodných projektov, z ktorých boli najvýznamnejšie INCO-COPERNICUS (1998) a PHARE-MERA (1996) projekty. Podieľal sa na riešení 28 národných projektov, z ktorých najdôležitejšie boli Geochemický atlas SR- Pôdy (1999), Súbor máp geologických faktorov SR (1991-2005) a Biogeochemické aspekty transférov potenciálne toxických stopových prvkov vo flyšových pôdach Východného Slovenska a ich environmentálne dôsledky (APPV- projekt, 2007-2011). Široká bola medzinárodná vedecká spolupráca (Rakúsko, Holandsko, Belgicko, Nemecko, Japonsko, Česko, Poľsko, Maďarsko, Anglicko). Organizoval celý rad domácich a medzinárodných vedeckých konferencií, pracovných stretnutí (workshops) a odborných kurzov.

Ako uznávaný odborník v oblasti geochemie hypergénnych procesov, environmentálnej geochemie a pedogeochemie sa stal členom medzinárodnej komisie UNESCO pre problematiku cezhraničného znečistenia ovzdušia (CLRTAP), členom medzinárodnej expertnej skupiny pre kontaminovanú krajinu, viedol medzinárodnú expertnú skupinu pre kritické limity ťažkých kovov v pôdach a bol predsedom komisie EGU (Európska geologická únia) na ochranu pôd. O svojich prácach jubilant referoval na mnohých pozvaných zahraničných prednáškach, konferenciách a pracovných stretnutiach.

Systematickou prácou zameranou na poznanie pôd zdôvodňoval potrebu rozvoja týchto disciplín a zameranie geochemie na riešenie problémov životného prostredia a ochrany pôd. Táto možnosť prepojenia poznatkov geochemie a pôdoznanectva mu umožnila postaviť základy novej vedeckej disciplíny- pedogeochemie, ktorú prednáša doposiaľ na PRiFUK Bratislava.

Počas svojho dlhoročného odborného a pedagogického pôsobenia vykonal veľa nielen na vedeckom, ale aj na pedagogickom a organizačnom poli. Bohatá je jeho doterajšia pedagogická činnosť. Okrem PFUK prednášal na Masarykovej univerzite v Brne (1982-90), na Academii

Istropolitana (1992-94) a príležitostne aj na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre. Vo svojej pedagogickej práci sa opieral o systematický vedecký výskum a o poznatky svetovej vedy, ktoré premietal do pedagogickej práce. Vybudoval laboratórium mineralógie a mikromorfológie a oddelenie pedológie na pôdoznaleckom ústave, laboratórium geochemie a mikroskopie na katedre geochemie. Na Katedre geochemie PRiFUK postupne zaviedol do výučby nové predmety, ako je geochemia životného prostredia, geochemia sedimentárnych hornín, geochemia hypergénnych procesov, geochemia krajiny, ochrana ovzdušia pôd a vôd a pedogeochemia. Pracoval na koncepciách moderného geochemického ale aj environmentálneho štúdia na fakulte. Pripravoval postupne, takpovediac na pochode, obsahovú náplň týchto nových geochemických disciplín, pričom vypracoval najprv interné a neskôr aj oficiálne učebné texty (Geochemia sedimentárnych hornín (Interné- 1978), Geochemia životného prostredia, 1983; Geochemia hypergénnych procesov (1987); Pedológia SPU-Nitra, 1982 a 1988; Pedogeochemia (Čurlík- Jurkovič; 2012). Vychoval niekoľko desiatok diplomantov a doktorandov (RNDr) a 8 vedeckých ašpirantov.

Aw; Bronzová plaketa ČSAZ v Prahe „Za rozvoj vedeckých poznatkov“ (1978); bronzová plaketa ministra poľnohospodárstva SR- „Za rozvoj vedy“; Ocenenia rektora „Za najlepšie skripta“ (v roku 1983 a 1987), Cena ministra ŽP SR za prácu: Geochemický atlas SR (2000), plaketa Slovenskej akadémie poľnohospodárskych vied „Za rozvoj vedy“ (2001), Zlatá medaila PRiFUK Bratislava (2001) a Fándlyho medaila (2006).

Me: Komisia ARGE- Donau Ländern na ochranu pôd, , Epertná skupina ECE Contaminated land, Ženeva (1994-2005), Ad Hoc Expert group on Heavy Metals UN ECE, chairman (1999-2001), EÚ Soil Strategy - Working group on Research, (2004-2006), Expert group on soil protection EGU Brusel, chairman, (2004-2007), člen medzinárodnej spoločnosti pre ochranu pôd (ESSC), člen SAPV (Slovenská akadémia pôdohospodárskych vied) a predsedníctva SAPV (2000-2004), predseda odboru pedológie SAPV (2000-2004), člen pedologickej a geologickej spoločnosti (SGS), člen krajinej ekológie (IALE), člen redakčných a vedeckých rád.; **PMM:** Štipendium holandskej vlády na postgraduálne štúdium mikromorfológie a mineralógie (1970), ponuka zamestnania a prechod na Katedru geochemie PRiFUK Bratislava (1974), mesačný študijný pobyt na Kaukaze (1986).

LS; anglicky, rusky- aktívne , nemecky, poľský- pasívne; **H;** folklór, záhradkár a včelár

RoS: Systematická práca, jazykové znalosti a odborná príprava. To sú predpoklady na úspech vo vedeckej sfére. Dobrý a úprimný vzťah k ľuďom je predpokladom dobrej vedeckej spolupráce doma aj v zahraničí. V odbore geochemia a pedológia je dôležitá láska k pôde a k prírode. Ako syn roľníka som ich našťastie zdedil od otca a deda a po celý život zostali

prioritou môjho vedeckého snaženia. Pôda je základnou zložkou životného prostredia, ktorá dáva všetko potrebné pre život. Avšak nezaslúžene málo pozornosti sa jej dostáva zo strany vedeckej, odbornej aj politickej sféry, najmä pokiaľ ide o jej ochranu a zveľaďovanie.

Iným predpokladom úspechu je stretnúť dobrých učiteľov a osobnosti, ktoré môžu ovplyvniť jednotlivé úseky života. Ja som takých mal. Na základnej škole to bol výborný dedinský učiteľ Jozef Zalka, na strednej škole prof. Alžbeta Heyde a na univerzite prof. Jakub Kamenický. Krátka spolupráca s vynikajúcim geológom a krajanom Jánom Slávikom bola mi inšpiráciou pri rozhodovaní o univerzitnom štúdiu a štúdiu cudzích jazykov. Tí všetci ovplyvnili môj odborný rast, prístup k životu a k práci. Život, to neboli len úspechy a zisky. Striedali sa aj s mnohými neúspechmi najmä v osobnom živote. Snažil som sa, aby ma tie celkom nezlomili. To bola moja cesta, môj postoj k životu.